

PERSONALIA

Hugo Essed is in 1954 geboren te Utrecht Nederland, maar is in zijn gehele jeugd opgegroeid aan de Wagenwegstraat te Paramaribo. Op 16- jarige leeftijd vertrok hij met zijn ouderlijk gezin in 1970 naar Nederland.

In juli 1983 keerde Essed terug naar Suriname en was tot 1987 werkzaam als voorlichter op het ministerie van Onderwijs. Daarna werkte hij tot 1992 als voorlichter van het Ministerie van Justitie en Politie. Sinds 1994 tot heden is hij advocaat bij het Hof van Justitie van Suriname.

OPLEIDINGEN

Hugo Essed voltooide in 1981 in Nederland zijn Hoger Beroep Opleiding tot maatschappelijk werker.

In 1992 studeerde hij in Suriname af als meester in de rechten aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname (AdeKUS). Zijn afstudeerscriptie, getiteld "De Ontwikkeling van de Constitutionele Positie van de Procureur-Generaal in Suriname", behandelt alle taken en bevoegdheden van de Procureur-Generaal, zoals geregeld in de 14 opeenvolgende constitutionele regelingen die in Suriname van kracht waren, van 1621 tot aan de gewijzigde Grondwet in 1992.

Ook nam Essed deel aan de eerste opleiding tot wetgevingsjurist aan de AdeKUS.

MAATSCHAPPELIJK

Hugo Essed is maatschappelijk geëngageerd en heeft ook bijgedragen aan maatschappelijke veranderingen. Zo gaf hij eind 1989 leiding aan de bezetting van het Universiteitscomplex aan de Leysweg door zo'n 200 studenten, met als eis de wettelijke erkenning en daarmee gelijkstelling van het BSc-diploma aan het oude Drs-diploma. Deze bezetting resulteerde er uiteindelijk in dat De Nationale Assemblee de wet erkenning BSc-diploma op 1 december 1989 goedkeurde, waarmee ook deze afgestudeerden bevoegd werden tot de uitoefening van de toga beroepen.

Essed die in 1994 tot de advocatuur werd toegelaten, richtte daarna met een 15-tal jonge advocaten de "Jonge Bali" op. Deze actiegroep had als doel de hereniging van de advocatuur in Suriname die verdeeld was in twee privaatrechtelijke verenigingen, te weten de Orde van advocaten en de Vereniging van Advocaten.

Op voorstel van Essed en na vruchtbare gespreken met de twee voorzitters van de privaatrechtelijke verenigingen, respectievelijk mr. G. Gangaram Panday en mr. F. Kruisland, werd besloten aan de regering het verzoek te doen tot de oprichting van een publiekrechtelijke beroepsorganisatie voor advocaten.

De Regering onder leiding van President R. Venetiaan nam dat voorstel over en in 2004 werd de bij de Advocatenwet de Surinaamse Orde van Advocaten, als publiekrechtelijke organisatie ingesteld.

Daarmee kwam er een wettelijke grondslag voor de ordening van de beroepsuitoefening, de bescherming van de belangen van advocaten, maar ook voor het Tuchtrecht over de advocaten in twee instanties.

Essed is ook vaak als panellid te beluisteren in het programma Welingerichte Kringen op radio ABC, waarin hij politieke en maatschappelijke analyses maakt en politieke en deskundige gasten worden geïnterviewd.

Essed is ook de auteur van het boek getiteld "De binnenlandse oorlog in Suriname 1613 -1793" welk in 1984 gepubliceerd werd. Daarin beschrijft Essed tot in details de militaire strijd van de drie grootste Marrons gemeenschappen, de Saramaccaners, de Aukaners en de Alukus (volgelingen van Bonni), tegen de koloniale troepen in Suriname.

BEROEPSMATIG

Hugo Essed richtte met zijn echtgenote Rani Sohansingh, die beiden op 2 december 1994 als advocaat werden beëdigd, het “Advocatenkantoor Essed & Sohansingh” op, welke als visie heeft: “recht en waarheid maken vrij”. Die strofe uit ons volkslied prijkt prominent onder de gevel van hun bijzonder kantoorgebouw te Paramaribo.

Essed behoort tot de eerste groep van Surinaamse docenten die de opleiding tot advocaat heeft helpen verzorgen.

Daarnaast participeert hij sinds de oprichting van de Surinaamse orde van Advocaten actief in verschillende commissies.

Essed is verder gespecialiseerd in wetgeving en heeft als consultant meegewerkt aan verschillende wettelijke regelingen inzake de Waterschappen, de Regionale Organen, het Glis Management Instituut en de Monumentenzorg in Suriname.

Het meest bekend is Essed wellicht in zijn hoedanigheid van advocaat en woordvoerder van de 8 december nabestaanden. In die functie heeft Essed het vaandel overgenomen van wijlen mr. F. Kruisland, die sinds 1999 leiding gaf aan de juridische strijd van de nabestaanden om tot vervolging van de daders te komen.

De grondslag voor de samenwerking tussen Kruisland en Essed lag in de gesprekken die eindjaren negentig van de vorige eeuw geleid hebben tot de hereniging van de advocatuur. Op voorstel van Essed hebben toen de drie bestaande advocaten organisaties, gezamenlijk als daad van eenheid, de indiening van het verzoekschrift voor een bevel tot vervolging van de daders ondersteund. Dat bevel is in 2000 door het Hof van Justitie gegeven en dat was de strafrechtelijke grondslag voor het 8 decembermoorden strafproces.

Essed heeft na het overlijden in 2012 van mr. F. Kruisland er zorg voor gedragen dat de door Kruisland voorgestelde stap van de nabestaanden naar de Inter-Amerikaanse Commissie voor Rechten van de Mens, van de Organisatie van Amerikaanse staten ook is uitgevoerd.

Inmiddels is op 20 december 2023 aan het 8 decembermoorden proces een eind gekomen door de eind beslissing van het Hof van Justitie, waarbij de hoofddader en anderen veroordeeld zijn voor het medeplegen van 15-voudige moord.

Eind december 2024 werd bekend dat de hoofddader, die na zijn veroordeling op de vlucht sloeg, is overleden. Een recent interview verklaarde Essed daarover dat daarmee “een eind is gekomen aan dat hoofdstuk, maar dat het laatste hoofdstuk van het boek der gerechtigheid nog moet worden geschreven”.

Volgens Essed zal daarin centraal moeten staan de bewezen valse beschuldiging dat de 15 slachtoffers een gewapende machtsovername hadden voorbereid. Daarom dient er officieel eerherstel van de slachtoffers door de staat Suriname plaats te vinden en de nabestaanden die jaren lang door de militaire machthebbers gecriminaliseerd en geïntimideerd zijn, dienen vergoed te worden voor de materiele en immateriële schade die zij geleden hebben.

Essed sprak ook de hoop uit dat de Staat Suriname haar verantwoordelijkheid op zich neemt en zorgdraagt voor het eerherstel en de schadevergoeding.

Tenslotte benadrukte Essed dat in het laatste hoofdstuk ook de staatsrechtelijke les centraal moet staan, dat fysiek geweld en moord nooit en te nimmer een instrument mogen zijn voor het bereiken van politieke doelen en dat de rechtstaat gediend wordt met de berechting en bestraffing van alle politieke misdaden.

Essed pleitte daarom voor een sterke democratie, welk in zijn visie de beste waarborg is voor het handhaven van de rechtsstaat.

